TIPURI DE MEDII GEOGRAFICE

prof.dr. Ioana-Paula CODREAN
Colegiul Național ”Mihai Eminescu”Oradea

Fișă de lucru/feedback

Zona climatică	Mediile geografice	Repartiție geografică	Trăsături climatice	Trăsăturile învelișului biopedogeografic
I. CALDĂ (0˚-30˚lat. N, S)	**Tropical forestier umed**	-între 0˚-5˚ lat. N,S (de o parte și alta a Ecuatorului):bazinul Amazonului, Zairului, Indonezia	TMA ridicată tot anul (25˚-27˚C), pp. bogate, zilnice, însoțite de descărcări electrice (3000-4000 mm/an); nu bat vânturi; dinamica atmosferică se reduce la curenți de aer ascendenți/descendenți (zona de convergență intertropicală numită meteorologic ZCIT)=se instalează calmele ecuatoriale;	-pădure sempervirescentă, luxuriantă, diversificată (palmieri cu o mare importanță economică) și etajată după necesarul de lumină; plante epifite (orhidee, liane); pe țărmuri și în estuare se dezvoltă **pădurile de mangrove** (arbori cu rădăcini aeriene care se fixează în aluviunile aduse de maree) Faună:insecte, reptile, păsări Sol: laterite (roșii, fără fertilitate datorită lipsei humusului = căldura + umezeala provoacă o descompunere rapidă a resturilor organice) + pp. bogate spală sărurile minerale din sol
	Tropical cu 2 anotim-puri (subecuatorial**)**	-între 5˚-12˚ lat N, S (Pod. Guyanelor, Pod. Braziliei, Pod. Congo, SE Asiei, Indonezia)	TMA ridicată tot timpul anului datorită radiației solare (28˚C); alternarea anotimpului ploios (vara) cu cel secetos (iarna**),** AT sezonieră este în jur de 5˚- 6˚C; în sezonul ploios se manifestă masele de aer ecuatorial, în cel secetos se resimt alizeele, care aduc mase de aer cald și uscat din regiunile tropicale;	-vegetație de **savană** (specifică Africii, apare și în America de S, la N de ecuator se numește *llanos* iar la S de ecuator se numește *campos)* +copaci (baobab, acacia); de-a lungul râurilor apar pădurile-galerii; Faună: struț african, nandu, emu, lei, leoparzi, termite, girafe, zebre Sol: roșu (lateritic)
	Tropical umed/ musonic	-are caracter regional pentru că trăsăturile sunt determinate de circulația sezonieră a musonilor: Asia de S, SE (India, Indochina), Ins.	TMA în jur 25˚C; două anotimpuri slab diferențiate termic, dar contrastante din punct de vedere al pp; vara pp. bogate (peste 12.000 mm în N Indiei=regiunea Cherapundji=polul pluviometric/glob) aduse de musonul de deasupra Oc. Indian; în schimb, iarna este lipsită de ploi datorită schimbării de direcție a musonului care bate dinspre uscat;	-pădure musonică, își pierde frunzele în sezonul secetos, cu zone de junglă Faună: maimuțe, tigri, pantere,elefanți Sol: lateritic

prof.dr. Ioana-Paula CODREAN
Colegiul Național ”Mihai Eminescu”Oradea

Fișă de lucru/feedback

		Madagascar datorită circulației sezoniere a maselor de aer determinate de diferențele de temp. și presiune dintre uscat și Oc. Indian		
	Tropical uscat/ deșertic	-între 20˚-30˚ lat. N,S, de-a lungul tropicelor	TMA foarte ridicată, ce depășește uneori 30˚C; există diferențe termice diurne mari (30˚C între zi/noapte datorită lipsei vegetației); bat vânturi uscate (alizee); pp scăzute, rare dar torențiale (sub 200 mm/an) ceea ce determină formarea deșerturilor calde cu erguri, hamade, ueduri (Atacama, Sahara, Kalahari, Namib, arabian, australian)	-vegetație rară, doar în oaze (palmieri) Faună: necrofage, reptile, camila (dromaderul, bactriana=2 cocoașe), Sol:lipsă
II. TEMPERATĂ (30˚-60˚lat N,S)	**Mediteranean/ subtropical**	-între 30˚- 40˚ lat. N, S : S Europei, N Africii, Orientul Apropiat, SE SUA, S Africii, S Australiei	TMA 15˚-18˚C, vara caldă, secetoasă (peste 25˚C), bat alizeele, iarna blândă, cu temp. pozitive (peste 10˚C) și ploi bogate, datorită vânturile de vest;	-vegetație mediteraneană cu denumiri specifice: în S Spania=tomillares, în S Franței + S Italiei=maquis+garigga, în S Greciei=frigana, veșnic verde (pin, stejar de plută, castan), arbuști (laur, mirt, levănțică, rozmarin), măslin sălbatic, palmier pitic, Faună: vipere, scorpion, șopârle, necrofage Sol:roșu (terra rosa), galben (jeltosol)
	Oceanic	-între 40˚-60˚ lat. N,S: regiunile vestice ale Europei și Americii de N=puternic umanizat și antropizat	TMA în jur de 15˚C, vara răcoroasă (18˚C în iulie), iarna blândă cu temperaturi peste 0˚C; pp. bogate (peste 1000mm/an) cad tot anul; bat vânturile de vest ce aduc umiditate de pe ocean (Curentul cald al Atlanticului de Nord/Gulfstream)=influența moderatoare a oceanului se concretizează în AT. sezoniere reduse;	Păduri de foioase (fag, stejar) Faună: urs, vulpe, lup, jder, cerb Sol: brune (clasa cambisol), roșcate (clasa argiluvisol)=fertilitate ridicată datorată putrezirii litierei (=stratul de frunze care se acumulează la suprafața solului), care contribuie la formarea humusului

TIPURI DE MEDII GEOGRAFICE

prof.dr. Ioana-Paula CODREAN
Colegiul Național ”Mihai Eminescu”Oradea

Fișă de lucru/feedback

	Continental	-între 40˚-60˚ lat. N,S, în interiorul continentelor: Europa, Asia, America de N și de S.	TMA în jur de 10˚C, vara caldă, cu secetă, cu temp. în iulie de 20˚C, maxima 40˚C, iarna rece, geroasă, cu minima ce poate ajunge până la -40˚C; AT mare; bat vânturi dinspre N, NE; cantitatea de pp. scade spre interiorul continentelor, unde **climatul devine excesiv/arid**=se formează deșerturi și semideșerturi (Asia centrală=Gobi, Karakum, în Am de N= Arizona, Pod. Marelui Bazin)	Taigaua=pădurea de conifere (brad, molid, pin) Faună: urs, cerb, ren, castor, zibelina Sol: podzol (clasa spodosoluri), fără fertilitate stepa=ierburi mărunte, xerofile, din familia gramineeelor (pir, păiuș, colilie); numită preerie în Am de N, pampas în Am de S în deșerturile nord-americane: cactuși gigantici, pelin, agave Faună: păsări, rozătoare, coiot, sconcs Sol: fertil, din clasa molisoluri (cernoziom)
III. RECE (60˚-90˚latN,S)	**Subpolar**	-între 60˚-66˚ lat. N,S:Alaska, N Canadei, N Europei, N Asiei	TMA 5˚ până la -5˚C, vara scurtă și răcoroasă (durează 2-3 luni), iarna lungă, geroasă (temp. sub 30˚C); Oimeakon-Verhoiansk=Siberia= -71˚C; pp. reduse, sub formă solidă (ninsoare); bat vânturile polare tot anul;	Tundră=mușchi, licheni,arbuști pitici, turbării Faună: ren, urs polar, vulpe polară, elan Sol: înghețat (permafrost)
	Glaciar	-între 66˚-90˚ lat N,S (între cercurile polare și polii geografici):	TMA f. scăzute, sub -30˚ C (datorită nopții polare cu o durată de 6 luni), minima ajunge chiar la -80˚C; minima absolută =Antarctica = - 88,3˚C; bat vânturi puternice; iarnă veșnică;	Ghețuri veșnice (Groenlanda, Antarctica=calote glaciare)
AZONALE	Mediul munților înalți Mediul litoral/ maritim Mediul antropic	Vârfurile înalte	Temp. scade cu altitudinea (6˚C la fiecare 1000m), pp. cresc, devin solide, vânturile se intensifică; TMA sub 0˚C;	=domeniul zăpezilor permanente (peste 5000m în zona caldă, peste 3000m în zona temperată)

Abrevieri: TMA=temperatura medie anuală AT=amplitudinea termică Pp=precipitații lat.=latitudine